

УДК 75 (535.6)

THE IMPRESSION OF COLOR IS THE ART OF PAINTING

ІМПРЕСІЯ КОЛЬОРУ – МИСТЕЦТВО ЖИВОПИСУ

Pisyo S. Ya. / Пісьо С. Я.

ORCID: 0009-0001-7070-4199

Art. Teacher / ст. викладач

Lviv National Environmental University, Dublyany, V. Velykoho, 1, 80381

Львівський національний університет природокористування, Дубляни,

В. Великого, 1, 80381

Member of the Scientific and Methodological Council of the KZ LOR «Historical and Ethnographic Museum «Boykivshchyna». Sambir, A. Tchaikovsky Square, 4, 81400 Член науково-методичної ради КЗ ЛОР «Історико-етнографічний музей «Бойківщина». Самбір, площа А.

Чайковського, 4, 81400

Анотація: У цій розвідці “Імпресія кольору - мистецтво живопису” досліджується вплив використання кольорів на сенс і емоційну виразність картин. Розглядається різноманітність техніки та прийоми застосування кольорів у творчості художників різних епох. Публікація відкриває нові підходи до сприйняття та розуміння ролі кольору у створенні мистецтва, надихаючи читачів на глибше відчуття та аналіз світу кольору в живописі.

Ключові слова: імпресія кольору, мистецтво, живопис, колір, відчуття, аналіз.

Abstract: This study “Impression of color - art in painting” examines the influence of the use of colors on the meaning and emotional expressiveness of paintings. The author considers various techniques and methods of using colors in the works of artists of different eras. The article opens new approaches to the perception and understanding of the role of color in creation art, inspiring readers to a deeper feeling and analysis of the world of color in painting.

Key words: color impression, art, painting, color, feeling, analysis.

“Колір сильніший за мову. Це підсвідомо комунікація” Луїза Буржуа

Вступ.

В основі творів мистецтва лежать враження, які майстер отримав від навколишньої дійсності, але скульптор, художник, композитор, письменник виражають їх кожен своєю мовою. В основі художньої мови зображувальних мистецтв лежить передача образної інформації за допомогою лінії, кольору, світлотіні, об’єму (графіка, живопис, скульптура).

Загальне кольорове вирішення картини, взаємозв’язок всіх кольорових елементів твору і їх виразність, називається колоритом (від лат. color – колір). Саме колорит розкриває те, що скоріше можна відчутти, ніж назвати словами. Ним ніби виражається міра і глибина почуттів. Не можна сказати, наприклад, що червоний колір означає радість чи горе, а жовтий ще щось. Не може і не повинно

бути подібного словесного тлумачення, але, безсумнівна роль кольору в емоційному і змістовому сприйнятті твору живопису.

Картина мовчазлива, вона говорить мистецтвом кольору в живописі. Картина нерухома. Люди, події, предмети постають перед нами у певному, раз і назавжди даному стані та вигляді. Художник невмозі показати, що було до зображуваного моменту, і що трапиться після нього. Але чи можна через це вважати живопис більш обмеженим у своїх можливостях, ніж, наприклад, кіно чи літературу? Звичайно ж ні! Художник зупинився на одному епізоді події, на одній позі, навіть, на одному жесті зображуваної людини, але він вибрав їх з потоку життєвих явищ, як найбільш характерні, важливі, вражаючі [4].

Описана життєва подія ще не є письменницьким твором, також зафіксована, точно передана художніми прийомами, вона не стає картиною. Справжній художник ніколи не копіює дійсність, а по-своєму відтворює її, тлумачить. Для цього він використовує різноманітні прийоми, умовні за своєю суттю. Художник зображує предмети на одній площині, але викликає у глядача відчуття простору, ніби “прориває” у глибину площину картини. Одні предмети він зображає більш яскраво, інші – стриманіше, хоч в житті вони могли бути рівнозначними за яскравістю і т. п.

В основі твору мистецтва лежить ідея, думка. Ця ідея диктує вибір відповідних умовностей – певного кольору і рисунку. У відборі і зіставленні в межах одного полотна всього найбільш значного в життєвому явищі і полягає сила впливу живопису [1]. Ці риси властиві кожному видатному твору живопису. Отож, прослідкувавши те, що зміст творів живопису набагато ширше і глибше, ніж зафіксована художником сцена. Від частинного, окремішнього, фахівець намічає напрямок до узагальнення. Але глядач цей шлях проходить сам здебільшого і для цього необхідне знання законів живопису, його мови. На перший погляд цей вислів здається фантастичним, але він випробуваний, оскільки кожен з живописних засобів говорить з нами. Специфічні засоби живопису створюють художню форму картини, в якій виражається її зміст. Задум художника, тема, яку він обрав, і ідею, котру він хотів донести до глядача,

отримують життя завдяки живописній формулі. Зрозуміти художній образ, проникнути у зміст картини, у її внутрішній сенс, можна лише зрозумівши особливості живописної мови.

Сюжет, рисунок, композиція і врешті колір – всі складові частини художньої форми монолітні. Лише умовно, для “робочого” розбору, ми будемо розділяти їх. В єдиній, узгодженій взаємодії вони створюють цільний образ картини. Для кожного твору існує ніби своя пропорція, своє співвідношення між частинами художньої форми. Для сприйняття змісту одного твору велике значення має сюжет, для іншого – композиція або колорит [2].

Сюжет частіше всього і передусім цікавить глядача, і, нажаль, нерідко ним глядач і обмежується. У багатьох же творах живопису сюжет виходить на другий план, він не розкриває зміст картини, зачіпає наші почуття, приводить нашу думку до певних висновків. Мистецтво знає багато прикладів, коли беручи один сюжет, художники приходили до різних психологічних і живописних рішень, а отже, різним виявлявся і зміст творів. Особливо це відчутно в живописі епохи Відродження. Зв'язок композиційної схеми, геометричної побудови картини зі змістом, з образом, з настроєм добре був відомий вже майстрам італійського Ренесансу [3]. Утвердження гармонії буття, яке складає зміст їхніх творів, віддзеркалювалося у зрозумілих, чітких композиційних побудовах. Рисунок залишається у багатьох живописних творах важливою складовою у створенні їх форми. Але, безперечно, що в більшості живописних творів він поступається першим місцем кольору.

У роботах голландських художників 17 ст., так званих “малих голландців”, блискуче виявлена перша, початкова задача кольору у творі живопису – відтворити живе забарвлення предметів картини. В них ми пізнаємо предмети побуту у всій кольоровій багатоманітності їх видимого образу. (Малюнок 1)

Не кожний художник виробляє свою постійну систему співвідношення кольорів. Колористом називають лише того, хто з особливою майстерністю використовує колір для розкриття ідейного змісту своїх картин. Не тільки сам по собі колір, але й те, як він покладений, яким рухом руки, яким пензлем, яким

візерунком, також визначає вплив картини. Манера, техніка виконання (нанесення фарб) у великій мірі, поряд з кольором створюють внутрішній зв'язок між художником і глядачем, роблять глядача причетним до процесу створення художнього твору. Так як і колір, техніка виконання, „фактура” живопису оголює перед нами закладені у творі почуття.



Малюнок 1. Хеда, Віллем Клас. Стіл для сніданку з ожиновим пирогом.

Джерело: [1] Зображення з мережі інтернет.

У процесі розвитку живопису було створено багато прийомів письма, залежно від темпераменту художника, його світогляду та настрою. Наприклад, техніка Рембрандта варіюється від м'якої, ширяючої фактури до скульптурного рельєфу, який передає особливості сюжетів, освітлення та внутрішній стан художника. Працював у різних жанрах, створюючи портрети, пейзажі, жанрові сцени, картини на біблійні та історичні теми, а також був майстром рисунку та офорта. Рембрандта глибоко цікавив внутрішній світ людей, їх душевні переживання. Для створення емоційної атмосфери він використовував світлотінь, а в його пізніх роботах переважали теплі кольори, які символізували духовне просвітлення та енергію життя. (Малюнок 2)



Малюнок 2. Рембрандт ван Рейн. «Флора» фрагмент.

Джерело: [1] Зображення з мережі інтернет.

У 1634 році Рембрандт написав знамениту «Флору». Це був один із найщасливіших і яскравих періодів його життя. Він щойно потоваришував із Саскією ван Ейленбурх, переживав творчий підйом, розквіт від кохання, слави та зростаючої популярності. Його головною моделлю і нянею стала молода дружина [6].

Леонардо да Вінчі визнавав важливість природних кольорів, але вважав, що розуміння кольору вимагає більш глибокого підходу. Кожен предмет має свої природні кольори, які допомагають його розпізнати, але для художника питання кольору складне і залежить від його творчого завдання [5].

Висновки.

Отже, колір – основний засіб виразності в живопису, як слова в літературі чи звуки в музиці. Він відображає почуття і настрої, допомагає характеризувати типажі та викликає емоційний відгук у глядача. Художник використовує колір не лише для передачі забарвлення предметів, а й для вираження своїх думок і почуттів. Сила кольору полягає не в його яскравості, а в взаємодії відтінків і

їхньому зв'язку з образом. Колір підпорядковується загальній структурі твору, охоплюючи як глибину змісту, так і зовнішні форми. Колірні гармонії в мистецтві запозичені з природи, але вибір цих гармоній залежить від завдання художника. Природа надає необмежені можливості для цього вибору, який включає не лише відтінки, але й способи їх гармонізації.

Література:

1. Аплатов М. В. Художні проблеми італійського Відродження. – М.: Мистецтво, 1976. – 288 с.
2. Йоганнес Іттен. Мистецтво кольору. Видавництво: ArtHuss, 2022 – 96 с.
3. Леонардо да Вінчі. Вибране. - Держлітвидав, 1952. - 260 с.
4. Печенюк Т. Кольорознавство / Т. Печенюк. – К.: Грані-Т, 2009. – 192 с.
5. Рембрандт Гарменс ван Рейн // Шевченківська енциклопедія: – Т. 5: Пе – С: у 6 т. / Гол. ред. М. Г. Жулинський. – Київ: Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка, 2015. – С. 450–451.
6. Рёмбрандт ван Рейн. Електронний ресурс.
URL:https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%B5%D0%BC%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%82_%D0%B2%D0%B0%D0%BD_%D0%A0%D0%B5%D0%B9%D0%BD (дата звернення 23.01.2025)

Стаття відправлена: 25.01.2025 р.

© Пісьо С. Я.